

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת ביצה, דף י"ט

אמר רבא: אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקא אמרי:
במחשבתו נכרת מתוך מעשיו קמפלגי, והיכי דמי? כגון
דנקיט מנא בידה ורהיט ואזיל בין השמשות לאטבוליה.
מור סבר, האי דקא רהיט ואזיל מידע ידע דבעי הערב
שמש, ומור סבר מחמת מלאכתו הוא דקרהיט.

אשכחתינהו - מצאתי | נקיט - אוחז
רהיט - רץ

הסבר: רבא מספר שחכמים דנו בשאלה האם מחשבתו
של האדם ניכרת מתוך מעשיו, למשל כאשר הוא אוחז
כלי בידו ורץ לטבול אותו בין השמשות. לדעת אחד
החכמים, הוא רץ משום שהוא יודע שצריך לטבול את
הכלי לפני השקיעה כדי שאפשר יהיה להשתמש בו,
ואילו לדעת חכם אחר הוא רץ כי הוא עסוק במלאכתו.

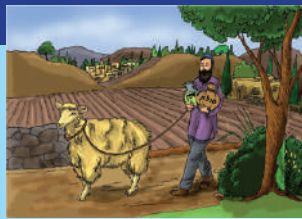
סדר מועד | מסכת ביצה, דף י"ט - כ"ה

שבת חוה"מ סוכות | י"ג - י"ט בתשרי (19-25 לספטמבר)

הא סוכות שמח!

דף י"ט: קורבן תודה

מי שניצל מספנת חיים, למשל, חולה קשה
שהתרפא, מי שעבר דרכים מסוכנות וניצל, או
מי שהיה בבית סוהר במצב מסוכן וניצל משם,
צריך להביא קורבן תודה לבית המקדש. יחד עם
קורבן תודה מביאים ארבעים חלות; שלושים
מצות ועשר חלות חמץ. אחרי שמקריבים את הקורבן, אוכלים את ארבעים החלות.
התלמוד אומר שבחול המועד של פסח אי אפשר להביא קורבן תודה, מפני שעם
קורבן התודה מביאים עשר חלות חמץ, ואסור לאכול חמץ בפסח. אמילו בערב
פסח לא מביאים קורבן תודה, מפני שבערב פסח מותר לאכול חמץ רק עד חצות
(אמצע) היום, וחוששים, שלא יספיקו לאכול כל כך הרבה חלות בחצי יום, והרי
צריך לאכול אותן, כי הן כמו קורבן.

דף כ': מידותיו המופלאות של הלל הזקן

פעם אחת הגיע התנא הלל הזקן לבית המקדש ביום טוב, עם בהמה שהוא רצה
להקריב לקורבן עולה. קורבן עולה - מקריבים על המזבח את כולו, ואין משאירים
ממנו כלום לאכילה. לכן סבר שמאי, שביום טוב אסור להקריב קורבן עולה,
שהרי אי אפשר לאכול אותו וביום טוב אסור לעשות מלאכות שאינן לצורך
אכילה. הלל הזקן חלק על שמאי וסבר: שגם ביום טוב מותר להקריב קורבן
עולה. כשעלה הלל הזקן להר הבית עם קורבן העולה, ניגשו אליו תלמידיו
של שמאי הזקן ושאלוהו: "האם באת להקריב קורבן עולה? הרי אתה יודע
ששמאי אומר שאסור!". ומה ענה להם הלל? התלמוד מספר שהלל היה עניו
כל כך, והוא לא רצה לומר להם, "אני חולק על שמאי! אני סובר אחרת!", לכן
הוא אמר: "לא. לא באתי להקריב קורבן עולה, אלא קורבן שלמים".

דף כ"א: הסעודה הגדולה לחילים הגוים

בתקופת התנאים חי תנא ושמו רבי שמעון התימני. באחד החגים, לא הגיע רבי
שמעון התימני לתלמוד תורה בבית המדרש. למחרת שאל אותו התנא רבי יהודה
בן בבא: "מה קרה רבי שמעון, שלא הגעת?". ענה לו רבי שמעון התימני: "אתמול
היתה לנו צרה גדולה. חילים גוים באו ורצו לחטוף שלל מהבתים שלנו. כדי
להרגיע אותם, מהרנו לשחוט עגל, הכנו להם סעודה גדולה, והם אכלו ושבעו
ועזבו אותנו ולא הציקו לנו". אמר רבי יהודה בן בבא: ביום טוב מותר לשחוט
עבור גוי רק עגל כשר שגם יהודים יאכלו ממנו, אבל עגל טרפה אסור לשחוט
לגוי. מדוע? מפני שביום טוב מותר לעשות מלאכות, רק "לצורך אוכל נפש" של
יהודי - לצורך אכילה של יהודי. לכן, אם העגל כשר, גם יהודי יכול לאכול ממנו,
ומותר לשחוט אותו, כי זה נחשב שחיטה גם לצורך היהודי.

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

שמחת בית השואבה

שמחת בית השואבה הייתה אירוע חגיגי
שהתקיים בבית המקדש במהלך ימי חג
הסוכות. היא נקראה כך על שם התהלוכה
החגיגית שבה היו יורדים לשאוב מים ממעיין
השילוח כדי לנסך אותם על גבי המזבח ולקיים
את מצוות ניסוך המים. חז"ל תיארו את גודל
השמחה, עליה אמרו שמי שלא ראה שמחת
בית השואבה - לא ראה שמחה מימיו. במהלך
החגיגות ילדי הכוהנים היו מטפסים על
עמודים עם כדי שמן כדי להדליק את המנורות,
שאורן הגיע לכל
רחבי ירושלים, וגדולי
החכמים היו רוקדים
עם אבוקות של אש.

ריקודים בשמחת בית השואבה בישיבת מרכז הרב
(Wikipedia, ישיבת מרכז הרב)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.
הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי,
עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק
פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות
קיש, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל
הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגישים דורות
מחברים עולמות.

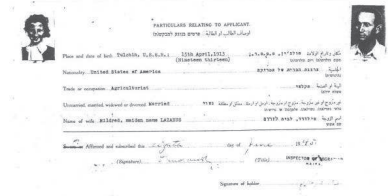

★ | מן ההסטוריה

השגת סרטיפיקט - רישיון עלייה לארץ ישראל

בשנת 1922 פרסם וינסטון צ'רצ'יל, שר המושבות הבריטי, את הספר הלבן הראשון, בו נקבע שעליית יהודים לארץ ישראל תוגבל למספר שלדעת הבריטים לא יפגע בתושבים המקומיים. לשם כך הונפקו רישיונות עלייה מיוחדים, שנקראו "סרטיפיקטים". הבריטים קבעו את מכסת האנשים שיוכלו לעלות לארץ, ואת התנאים שלפיהם יינתנו הרישיונות, בהתאם ליכולתם הכלכלית של העולים. יהודים רבים עשו השתדלויות על מנת להשיג סרטיפיקט לעלייה לארץ, ובין היתר רווחה תופעה של נישואים מדומים בין רווקים לרווקות, מכיוון שניתן היה להשתמש בסרטיפיקט אחד לשני בני הזוג.

תעודת נישואים פיקטיבית שניתנה לזוג רווקים לצורך השגת סרטיפיקט לעלייה לארץ (Wikipedia, ארכיון עין השופט)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

משפחת כהן בנתה סוכה גדולה, יפה ומקושטת מאוד. כל מי שנכנס לסוכה התפעל ממנה. לפני החג, לקראת סיום בניית הסוכה ותליית הקישוטים, ראה אבי המשפחה שחלק מהילדים מביאים לסוכה את מסך הטלוויזיה הגדול ואת המחשבים שלהם. הם אמרו לו שהם רוצים במהלך חול המועד לראות סרטים במסך, ולהשתמש במחשבים כפי שהם עושים בבית. הדבר עורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שתמיד אמרו להם שהסוכה היא כמו הבית שלהם למשך ימי החג. כמו שבבית יש מחשבים, מסך וסרטים ושאר הדברים שעושים בבית, אז אם הסוכה היא באמת כמו הבית - אין סיבה שהמכשירים הללו לא יהיו בסוכה. כמובן שלא יפעילו אותם בחג או בזמן הסעודות, אבל בשאר ימי חול המועד - למה לא?

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שזה לא מתאים לסוכה שיהיה בה מסך ויראו בה סרטים, ושהילדים יהיו שם עם המחשבים שלהם. הסוכה צריכה להיות קדושה ורוחנית, בלי כל המכשירים הללו, שפוגמים בקדושה, באווירת החג וביופי הטבעי של הסוכה.

ו... מה?
עצתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

♥ | על המפה

שכונת רוממה בירושלים

רוממה היא שכונה במערב ירושלים. היא נבנתה בשנת 1921 בתור שכונת פאר עבור יהודים אמידים שרצו לגור הרחק משאון העיר, ונקראה רוממה בשל גובהה, על פי הפסוק "ימין ה' רוממה, ימין ה' עושה חיל". בתי השכונה תוכננו באופן פרטי, ורחובותיה נקראו על שם עיתונים עבריים. תושבי השכונה סבלו רבות מהתקפות מצד הערבים תושבי הכפרים הסמוכים, ורק לאחר הקמת המדינה היא החלה לפרוח ולגדול. אזור תעשייה מורחב הוקם בצפונה, ובתיה המקוריים נבלעו בתוך הבנייה החדשה. כיום גרים בה כ-30,000 תושבים.

בית חפץ רוממה (Wikipedia, תמר הירדני - צילמות)

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר

שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיית מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448		2238	1948	0	
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק ה-2	422- חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	תוכנית ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	1311- יציאת מצרים	אפרים ומנשה	1521- בניי במצרים	1812- אברהם אבינו	3760- בריאת העולם

- 60

רונ
נאים
אשונים

4260

510

ימי הביניים
ופת הראש

סדר מועד | מסכת ביצה, דפים כ"ב - כ"ה

דבר תורה

הנבואה מכנה את מלכות בית דוד בשם "סוכה", והקב"ה מבטיח: "ביום ההוא אקים את סכת דוד הנפלת" (עמוס ט', י"א). מדוע נבחרה דווקא הסוכה כדימוי למלכות בית דוד? הרי הסוכה היא ארעית וחלשה לעומת כל בניין אחר? המהר"ל מסביר שדווקא עניין ארעיותה של הסוכה הוא יתרונו והוא הסיבה בגללה דימו את בית דוד אליה. כאשר בניין העשוי מאבנים קורס ונופל, קשה עד כמעט בלתי אפשרי לבנותו מחדש, יש צורך לסלק את שאריות הבניין ולהתחיל לבנות מבנה חדש. לעומת זאת, הסוכה מיוחדת בכך - שגם אם היא נפלה או פורקה - ניתן להקימה מחדש, ובמהירות. כך מעודד הנביא את בית ישראל ואומר - כי אל מול כל קושי ונפילה שיגיעו מובטח להם כי לעולם הם יחזרו לקום ולעמוד.

דף כ"ב: לקיחת שמן מנר דולק בשבת

אחת המלאכות שאסור לעשות בשבת היא מלאכת "מכבה" - אסור לכבות אש. האם מותר לקחת מעט שמן מצלוחית של שמן, שבה יש פתילה שדולקת?

התלמוד אומר שמי שלוקח שמן מהצלוחית, עובר על איסור "מכבה" מפני שהאש היתה אמורה לדלוך זמן מסוים, ועתה, אחרי שלקחו מהשמן שלה, היא תבער פחות זמן. ישנה הלכה דומה במלאכת "מבעיר" - לא רק להדליק אש אסור, אלא גם להוסיף שמן לנר דולק - אסור, כי השמן שנוסף גורם שהנר ידלוך זמן רב יותר.

דף כ"ג: הכלוב הקטן

ביום טוב מותר לעשות מלאכות "לצורך אוכל נפש". לא את כל המלאכות מותר לעשות כדי להכין אוכל. למשל, אסור ללכת לשדה לקצור תבואה כדי להכין ממנה אוכל. אחת המלאכות שאסור לעשות ביום טוב היא "צידה" (צייד).

אסור לצוד בעלי חיים, אפילו אם רוצים לאכול אותם. לפעמים מותר לתפוס ציפור כדי לאכול אותה ביום טוב, והתפיסה אינה נחשבת למלאכת צידה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר שאם יש ציפור בכלוב קטן, כך שלא צריה רשת או מלכודת כדי לתפוס אותה, אלא מושיטים את היד ותופסים אותה, מותר לעשות כן ביום טוב. זה לא נחשב שצידו אותה, כי היא כבר ניצודה בתוך הכלוב הקטן.

דף כ"ד: דג לכבוד החג מהשכן הנזכר

ביום טוב אסור לצוד בעלי חיים, למשל, אסור לדוג דגים בים. לכן, הדגים שבמים הם "מוקצה", אסור לטלטל אותם, כי אין להם שימוש. משפחה יהודית גרה בכפר של נזכרים, ובאמצע החג דופק השכן הנזכר על הדלת ואומר: "הבאתי לכם דג ענק, מתנה לכבוד החג. דגתי אותו בים לכבוד החג שלכם. בתאבון". המוטר לאכול את הדג? התלמוד אומר שאסור, מפני שהוא "מוקצה". התנא **רבן שמעון בן גמליאל** סובר, שאם אין יודעים מתי צד הגוי את הדג, מותר לקחת אותו וממנו ולאכול אותו ביום טוב, כי יתכן שהוא צד את הדג עוד לפני החג, והדג אינו "מוקצה" כלל.

דף כ"ה: הלכות דרך ארץ

אחד מסוגי הקורבנות שמקריבים בבית המקדש, הוא "קורבן עולה". מדוע נקרא שמו "עולה"? מפני שכל הקורבן עולה על המזבח. יש קורבנות שחלק מהם מקריבים על המזבח וחלק מהם אוכלים הכוהנים או בעל הקורבן. אבל קורבן עולה, פולו עולה על המזבח.

ובכל זאת, אומרת התורה, שלפני שמקריבים את העולה על המזבח, צריך לעשות "הקשט וניתוח". מפישיטים את העור של הבהמה ומחלקים אותה לחלקים, ורק אחר כך מעלים למזבח את כל החלקים ומקריבים אותם.

בהלכה הזו התורה מלמדת אותנו להתנהג בדרך ארץ, בנימוס. מכאן לומדים, שאחרי ששוחטים בהמה, לא יחטפו ממנה בשר מיד, אלא ימתינו בסבלנות עד שהקצב יחלק את בשר הבהמה לחתיכות, ואז יקחו בשר. גם לא ראוי שאדם ישתה כוס שיש בה כמות גדולה, כמו כוס של קידוש, בלגימה אחת, אלא ישתה בנחת וברוגע שתי לגימות, לגימה ועוד לגימה.

חידה!

זהו את שמות החכמים הבאים לפי הרמזים:

1. אומרים אותו בראש חודש ובחגים -

2. המקצוע שלו הוא להעריך מחירים -

3. עלה לארץ מתימן -

4. משמעות שמו של אביו היא שער -

(אביו של עזריאל: עזריאל)
(אביו של אהרן: אהרן)

שאלות השבוע

1. מדוע לא מביאים קורבן תודה בערב פסח?

2. האם מותר לשחוט בהמה לגוי בחג?

3. האם מותר לאכול דג שהביא גוי ביום טוב?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פריילימן

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

תלמוד ישראלי